

TAIDETTA JÄTKÄLLE

Jätkäsaaren satama-alueen taidekilpailu

Kilpailuohjelma

Osuuskunta Forum Box, Helsingin Satama Oy, Helsingin kaupunki ja Helsingin taidemuseo HAM kutsuvat ottamaan osaa avoimeen, kaksiosaiseen taidekilpailuun.

Osuuskunta Forum Box

Kilpailualoitteen on tehnyt taiteilijavetoinen Osuuskunta Forum Box, jonka hallinnoima galleriatila on sijainnut Jätkäsaaren kupeessa, Ruoholahdenrannassa jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Osuuskuntaan kuuluu nykyisin yli 90 jäsentäiteilijää. Galleria Forum Box järjestää kuukausittain vaihtuvia korkeatasoisia kuvataidenäyttelyitä sekä erilaisia taidetapahtumia. Forum Boxin arvoja ovat taiteen vapaus ja yhteisöllisyys.

Helsingin Satama Oy

Helsingin Satama on Euroopan vilkkain matkustajasatama ja Jätkäsaarella sijaitseva Länsisatama sen vilkkain matkustajaterminaali. Vuonna 2019 Helsingin Sataman kautta kulki 11,6 miljoonaa matkustajaa, joista Länsisataman kautta reilut 7 miljoonaa.

Helsingin Satama on johtava ulkomaankaupan yleissatama; sataman kautta kulki tavaraa vuonna 2018 yhteensä kaikkiaan 14,7 miljoonaa tonnia. Viennin pääartikkeleita ovat metsäteollisuustuotteet sekä koneet ja laitteet. Tuonnissa korostuvat päivittäistavara-kaupan tuotteet. Satama palvelee pääkaupunkiseudun ja koko maan elinkeinoelämää ja hyvinvointia, ja sillä on huomattavat positiiviset vaikutukset talouteen ja työllisyyteen.

Länsisatama palvelee säännöllisin matkustaja-autolauttayhteyksin Tallinnan ja Pietarin liikennettä. Laivalähtöjä on sesongista riippuen vuorokaudessa noin 10. Nopea ja tiheä laivaliikenne mahdollistaa hyvän palvelutason sekä työ- että vapaa-ajan matkailijoille ja vahvistaa Helsingin ja Tallinnan kehittymistä kaksoiskaupunkina. Elinkeinoelämälle Helsingin ja Tallinnan välisillä yhteyksillä on merkittävä vaikutus. Jätkäsaaren alue toimi kokonaisuudessaan Länsisataman alueena vuoteen 2008 saakka, jolloin konttisatama siirrettiin Vuosaareen, ja Länsisatamaan jäivät matkustajaliikenne ja niin sanottu kumipyörärahti.

Helsingin kaupunki

Helsinki on yli 650 000 asukkaan kotikaupunki. Helsinki on yhtä lailla Suomen valtionhallinnon keskus kuin kaupunkilaisten muodostama yhteisö. Helsinki haluaa olla maailman toimivin kaupunki ja kestävän kaupunkikehityksen eurooppalainen suunnannäyttäjä.

Helsinki on kasvava kaupunki ja Jätkäsaari yksi sen suurimmista aluerakentamiskohteista. Se rakennetaan avomeren äärelle, Helsingin lounaiskärkeen osaksi kantakaupunkia. Jätkäsaaresta tulee koti 21 000 asukkaalle ja työpaikka 6 000 ihmiselle. Sadan hehtaarin alueelle levittäytyvästä kaupunginosasta viidesosa tulee olemaan puistoja.

HAM Helsingin taidemuseo

HAM Helsingin taidemuseo huolehtii Helsingin taidekokoelmasta ja toimii taideasiantuntijana kaupungin prosenttitaidehankkeissa. HAMin kokoelmaan kuuluu lähes 500 julkisen taiteen teosta.

1. Kilpailun tarkoitus

Kilpailun tavoitteena on löytää Helsingin Jätkäsaaren, Länsisataman alueelle pysyväisluonteinen ja paikkasidonnainen julkinen teos, joka tuo esiin alueen ainutlaatuisuutta. Jätkäsaaren uudessa kaupunginosassa korostuvat merellisyys ja alueen yhteisöllinen luonne. Länsisatama on Suomen vilkkain matkustajasatama ja merkittävä toimija Jätkäsaaren alueella.

Arvostelussa kiinnitetään huomiota ehdotusten taiteelliseen ilmaisuun sekä toteutus- ja kehityskelpoisuuteen. Teoksen suunnittelussa tulee huomioida alueen mittakaava sekä sen vilkas ja urbaani luonne.

Toteutuksesta tehdään erillinen sopimus kilpailun ratkeamisen jälkeen. Teos tullaan liittämään osaksi HAM Helsingin taidemuseon kokoelmaa.

Kilpailussa noudatetaan tätä kilpailuohjelmaa sekä Suomen Taiteilijaseuran kilpailusääntöjä. Kilpailuohjelma on Suomen Taiteilijaseuran hyväksymä 18.5.2020.

2. Osanotto-oikeus

Kilpailu on yleinen, kaikille avoin taidekilpailu. Kilpailu käydään suomen kielellä. Kilpailuehdotukset voi kuitenkin jättää joko suomen, ruotsin tai englannin kielellä.

3. Kilpailualue

Ensisijainen kilpailualue (liitteet 1 ja 2) on Atlantinaukio, joka on sataman läheisyyteen rakentuva avoin näköalatasanne. Atlantinaukio sijoittuu rakenteilla olevan Atlantinsillan kaakkoiskulmaan. Atlantinsilta valmistuu vuonna 2021, jolloin käynnistyy myös sen ylittävä raitiotieliikenne. Atlantinsillan koilliskulmaan tulee Madeiranaukio, jonne saa esittää teosta tai teoksen osaa.

Atlantinaukio on avomerelle suuntautuva näköalatasanne, josta käsin voi seurata sataman toimintaa, heittää hyvästejä matkustavaisille ja vastaanottaa saapuvia, ja jolla voi viivähtää ihaillemassa merimaisemaa. Atlantinaukio sijaitsee noin 7 metriä merenpinnan yläpuolella. Aukio

liittyy kahdelta sivultaan veteen kallistettuihin, varta vasten Atlantinsillan ympäristöön suunniteltuihin reliefikuvioituihin betonielementtimuureihin. Aukiolle pääsee suoraan Atlantinsillalta ja sataman saattoliikennealueelta. Atlantinaukio varustetaan kiikarein, joilla voi helposti tähyillä merellä liikkuvia laivoja ja lintuja. Merellistä tunnelmaa luodaan vaaleansävyisellä kaiteella ja vaaleansävyisillä kalusteilla, joiden pelkistetyt muodot ovat saaneet innoituksensa sileistä rantakivistä, meritähdistä tai vesikasveista. Aukiosta osaan tulee kävelypinnan laudoitus, joka tuo muistuman purjeveneiden puukansista. Sataman suuntaan aukio on rajattu pergolarakentein ja korkein istutuksin.

Madeiranaukio tulee sijoittumaan Atlantinkadulle toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävään solmukohtaan Atlantinsillan ja Melkinlaiturin yhteyteen. Madeiranaukion asema kaupunkikuvassa on Atlantinaukioon verrattuna lähes vastakohta. Atlantinaukion ollessa tasanne ja jalustamainen rakenne avoimessa kaupunkimaisemassa on Madeiranaukio kolmelta sivultaan suljettu ja tiiviin kaupunkirakenteen ympäröimä. Aukiota reunustavat noin 7-8 kerroksiset rakennukset lännessä, pohjoisessa ja koillisessa. Madeiranaukion koillislaidalle rakentuu korttelin 20829 korkein asuinrakennus, jonka ylin kattokorko on 60 metriä meren pinnasta. Madeiranaukio on eteläsivultaan avoin, ja aukiolta avautuu näkymiä matkustajasatamaan, avomerelle ja rannoille. Aukiota reunustavat liiketilat, joiden asiakkaat tekevät aukiosta eläväisen. Madeiranaukiolle istutetaan suureksi kasvavia puita, ja aukio liittyy osaksi Melkinlaiturin rantapromenadia. Madeiranaukio liittyy Melkinlaituriin ja ranta-alueisiin luiska- ja porrasyhteyksin. (Ks. liitteet 3–6.)

Atlantinaukio ja Madeiranaukio toteutetaan arviolta vuosina 2022–2025.

4. Budjetti ja teoksen toteuttaminen

Teoksen toteutukseen on alustavasti varattu 100 000 euroa (alv 0 %). Summa sisältää taiteilijapalkkiot sekä teoksen materiaali- ja toteutuskustannukset.

Teoksen mahdollisen toteutuksen rahoittaa Helsingin kaupunki, joka päättää teoksen toteutuksesta erikseen. Helsingin kaupungilla on oikeus tilata teos minkä tahansa kilpailussa palkitun ehdotuksen pohjalta.

Teos on tarkoitus toteuttaa yhtä aikaa Atlantinaukion ja Madeiranaukion kanssa.

5. Palkinnot

Jokainen kilpailun toiseen vaiheeseen valittu kilpailuohjelman mukainen ehdotus palkitaan **3.000 eurolla**. Kilpailun toiseen vaiheeseen jätetyt kilpailuohjelman mukaiset ehdotukset palkitaan seuraavasti:

- 1. palkinto 10.000 €**
- 2. palkinto 6.000 €**
- 3. palkinto 3.000 €**

Palkinnoille on haettu verovapautta.

Jos kilpailuun hyväksytyjä ehdotuksia on vähemmän kuin palkintoja, palkintolautakunnalla on oikeus harkita mitkä palkinnot se jakaa. Palkintolautakunnalla on myös oikeus määrätä palkintojen suuruus ja määrä ohjelmasta poikkeavasti, mikäli palkintolautakunnan päätös on asiassa yksimielinen.

6. Kilpailun palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluu yhteensä seitsemän (7) jäsentä seuraavasti:

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, aluerakentaminen: (1) Tuomo Sipilä, projektinjohtaja

Helsingin taidemuseo HAM: (1) Taru Tappola, julkisen taiteen päällikkö

Helsingin Satama Oy: (1) Satu Aatra, suunnittelupäällikkö

Osuuskunta Forum Box: (2) Arto Jurttila, Forum Boxin hallituksen puheenjohtaja ja Pauliina Turakka Purhonen, kuvataiteilija (*Huom. Forum Boxin edustajista vähintään toinen on taiteilija ja kuuluu STS:n jäsenjärjestykseen*)

STS:n valitsevat taiteilijajäsenet: (2) Sari Palosaari, kuvataiteilija ja Jukka Lehtinen, kuvanveistäjä

Kilpailusihteeri: Kersti Tainio

Kilpailun yhteyshenkilö: Virpi Näsänen

Kilpailun palkintolautakunta voi lisäksi käyttää apunaan ulkopuolisia asiantuntijoita arvioidessaan ehdotuksia.

Äänestystilanteessa seurataan Suomen taiteilijaseuran sääntöä joka määrää, että palkintolautakunnan taiteilijajäsenten yhteenlaskettu äänimäärä on suurempi kuin muiden palkintolautakunnan jäsenten yhteenlaskettu äänimäärä. Äänet jakautuvat siten, että 3:n kiintiötaiteilijajäsenen äänimäärä on yhteensä 5. Mikäli äänet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee.

7. Kilpailun aikataulu ja kulku

Kilpailu on kaksivaiheinen. Kilpailun ensimmäinen vaihe on luonteeltaan yleinen ideakilpailu. Ensimmäiseen vaiheeseen lähetetyistä ehdotuksista palkintolautakunta valitsee kolmesta viiteen (3–5) ehdotusta kilpailun toiseen vaiheeseen, eikä niitä aseteta paremmuusjärjestykseen.

Kilpailun **ensimmäinen vaihe** käynnistyy **28.8.2020** ja päättyy **20.1.2021**.

Kilpailun ensimmäisen vaiheen tultua ratkaistuksi asetetaan erikseen päätettävä osa kilpailun ehdotuksista näytteille. Näyttelyn paikka ja ajankohta ilmoitetaan myöhemmin Forum Boxin verkkosivuilla.

Kilpailun **toinen vaihe** käynnistyy **22.2.2021** ja päättyy **4.6.2021**.

8. Kilpailusalaisuus

Kilpailu on salainen. Kilpailuehdotusten kaikkien asiakirjojen tulee olla nimimerkillä varustettuja. Lähetettyjä ehdotuksia käsittelee ainoastaan kilpailun **yhteyshenkilö**. Kilpailun yhteyshenkilö paljastaa palkittujen teosten tekijätiedot palkintolautakunnalle vasta, kun kilpailu on ratkennut.

9. Vaadittava materiaali

Yksi kilpailija tai ryhmä voi jättää useampia ehdotuksia eri nimimerkeillä. Kilpailuehdotus ei saa olla aikaisemmin julkistettu tai toteutettu. Kilpailuun jätetty ehdotus voidaan poistaa kilpailusta, ellei sitä ole jätetty määräaikaan mennessä tai jos se on kilpailuohjelman vastainen.

Ensimmäisen vaiheen kilpailuehdotuksen tulee sisältää:

- 1) Enintään kaksi (2) kappaletta A3 kokoiselle paperipohjalle tehtyä luonnosta, joista käy arvostelun kannalta riittävän havainnollisesti selville teoksen ulkonäkö, ominaisuudet ja mittakaava sekä teoksen sijainti alueella. Tekijä voi valita esitystavan siten, että se tukee ehdotusta (valokuvina, piirroksina, tai vastaavina). Ei pienoismalleja tms. kolmiulotteisia objekteja (luonnoksissa voi olla kuvia pienoismalleista tms).
- 2) Enintään yhden (1) A4-sivun kirjallinen selostus taideteoksen sisällöstä ja muodosta, johon sisältyy alustava kustannusarvio sekä arvio teoksen elinkaaresta ja vuosittaisesta ylläpidosta.
- 3) Jokainen ensimmäisen vaiheen ehdotuksen osa varustetaan nimimerkillä ja kilpailuehdotuksen mukana on oltava suljettu ja edellä mainitulla nimimerkillä varustettu, läpinäkymätön kirjekuori, jonka sisällä on ehdotuksen nimimerkki sekä tekijän nimi, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Lisäksi on ilmoitettava, kenellä on ehdotuksen tekijänoikeus.
- 4) Koko kilpailuehdotuksen materiaali toimitetaan lisäksi PDF-tiedostoina muistitikulla. PDF-tiedostoista on poistettava tekijän henkilöllisyyteen liittyvät tunnisteet. Nimimerkki ei saa viitata todelliseen, olemassa olevaan henkilöön.

Kilpailijat voivat käyttää ehdotuksen laadinnassa teknisiä avustajia omalla kustannuksellaan.

10. Ehdotusten jättäminen

Ehdotukset lähetetään joko postitse osoitteeseen Max Takala, Kaupunginkanslia / Talous- ja suunnitteluosasto, PL 20, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI. Paikan päälle toimitus (käyntiosoite Pohjoisesplanadi 15-17 B) virka-aikana (ma-to 8-16, pe 8-15). **HUOM. Kilpailuehdotuksessa (kuori tai paketti) on oltava merkintä ”TAIDETTA JÄTKÄLLE ”.**

(Kilpailulautakunnan jäsenet tai kilpailusihteeri eivät ole vastaanottamassa ehdotuksia.)

Kilpailuaika päättyy **20.1.2021 klo 16**, jolloin kilpailuehdotusten tulee olla perillä tai todistettavasti jätettynä postin tai muun kuljetusliikkeen toimitettavaksi. Kilpailija vastaa kuljetuksesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

Kaikkien lähetysten on oltava perillä viimeistään **27.1.2021**, 7 päivää kilpailun päättymisen jälkeen.

Kilpailuehdotukset ovat noudettavissa pois mahdollisen näyttelyn jälkeen myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana. Jos kilpailuehdotuksia ei noudeta ilmoitettuna ajankohtana, ne hävitetään.

11. Lisätietoja

Kilpailun ensimmäistä vaihetta koskevat kysymykset on esitettävä 15.11.2020 mennessä sähköpostilla **kilpailun yhteyshenkilölle**: Virpi Näsänen, virpi.nasanen@forumbox.fi.

Kysymyksiin vastataan Osuuskunta Forum Boxin verkkosivuilla osoitteessa <https://forumbox.fi/taidettajatkalle/> mahdollisimman pian, mutta kuitenkin viimeistään 1.12.2020 mennessä.

12. Kilpailun tulokset ja julkistaminen

Kilpailun voittajat julkistetaan Forum Boxin verkkosivuilla elokuun 2021 aikana. Yksityiskohdista ja mahdollisesta julkistamistilaisuudesta tiedotetaan myöhemmin.

13. Kilpailuehdotusten omistusoikeus ja tekijänoikeudet

Kilpailuehdotusten omistusoikeus ja tekijänoikeudet säilyvät tekijällä. Kilpailun järjestäjillä on oikeus asettaa kilpailuehdotukset näytteille sekä käyttää ja julkaista **palkittujen** töiden materiaalia kustannuksetta omassa viestinnässään.

Kilpailuun osallistuvan on huolehdittava tarvittavista tekijänoikeuksista toimittamansa materiaalin osalta. Tekijänoikeuden käytöstä on sovittava Kuvasto ry:n kanssa tai mikäli Kuvasto ei edusta tekijää, sovitaan tekijän kanssa suoraan. Ehdotusten lunastamisesta muuhun kuin kilpailuun liittyvään ehdotusten esittämiseen ja viestintään on sovittava erikseen.

14. Kilpailun toinen vaihe

Toiseen vaiheeseen valituille annetaan tieto valituksi tulemisesta välittömästi ensimmäisen vaiheen ratkettua. Samalla käynnistyy kilpailun toinen vaihe. Toinen vaihe alkaa **22.2.2021** ja se päättyy **4.6.2021**.

Ehdotukset lähetetään joko postitse osoitteeseen Max Takala, Kaupunginkanslia / Talous- ja suunnitteluosasto, PL 20, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI. Paikan päälle toimitus (käyntiosoite Pohjoisesplanadi 15-17 B) virka-aikana (ma-to 8-16, pe 8-15). **HUOM. Kilpailuehdotuksessa (kuori tai paketti) on oltava merkintä "TAIDETTA JÄTKÄLLE"**.

Kilpailuaika päättyy **4.6.2021 klo 16**, jolloin kilpailuehdotusten tulee olla perillä tai todistettavasti jätettynä postin tai muun kuljetusliikkeen toimitettavaksi. Kilpailija vastaa kuljetuksesta ja siitä aiheutuvista kustannuksista.

Kaikkien lähetysten on oltava perillä viimeistään **11.6.2021**, 7 päivää kilpailun päättymisen jälkeen.

Toisen vaiheen kilpailuehdotuksen tulee sisältää:

- Pienoismalli tai muun havainnollistava esitys taideteoksesta kattaen riittävän laajan osan kilpailualueesta (mittakaava vapaa)
- Luonnospiirustukset ja / tai suunnitelmat taideteoksesta, joista tulee lisäksi ilmetä teoksen sijainti alueella sekä mittakaava.
- Enintään yhden (1) A4-sivun kirjallinen selostus taideteoksen sisällöstä, toteuttamistavasta, materiaaleista, ja teknisistä ratkaisuista. Lisäksi kustannusarvio, jossa on eritelty taideteoksen valmistamiseen tarvittavat materiaali- ja työ kustannukset sekä taiteilijan palkkio. Selostukseen tulee liittää selvitys teoksen huolto- ja ylläpitokustannuksista vuositasolla.
- Koko kilpailuehdotuksen materiaali toimitetaan lisäksi PDF-tiedostoina muistitikulla.

Kilpailijat voivat käyttää ehdotuksen laadinnassa teknisiä avustajia omalla kustannuksellaan.

Liitteet

1. Asemakaava
2. Havainnekuvat
3. Päälystetiedot Atlantinaukio
4. Atlantinaukion yleissuunnitelmaluonnos
5. Katumiljööpiirustus, Madeiranaukio ja Atlantinsilta